

KULTTUURI

Seija Lappalainen 010 665 7626
Taina Nuutinen-Kallio 010 665 6308
lkulttuuri@lapinkansa.fi
ps.toimitus@pohjolansanomaf.fi

Kiinalaisia sävelmiä Korundissa

Shandongin maakunnasta tulevat Binzhou Shoutian Golege -koulun 10–13-vuotiaat oppilaat esittävät kiinalaista kulttuuriperintöä tänään Rovaniemellä.

Illan aikana nähdään ja

kuullaan perinteisiä kiinalaisia soittimia ja lauluja. Luvassa on katkelma maailmankuulusta Peking-oopperasta sekä esittely taistelulaji kungfusta. Koulun opettajat tanssivat puolestaan perinteisen etelä-

kiinalaisen tanssin.

Lisäksi tilaisuudessa esiintyvät Lapin käsikellot Jukka Hakolan johdolla. Tilaisuus alkaa torstaina 14.7. kello 19 Korundissa ja sinne on vapaa pääsy.

ESIKOISKIRJAILIJA Minna Rytisalo mummolansa rappusilla Sodankylän Kelujärvellä. Tämä paikka hänellä oli mielessä, kun hän kirjoitti Lempiä. – Kirjoittaessa en ajatellut mitään lukijaa.

Esikoiskirja sijoittuu lapsuus-maisemiin

- Minna Rytisalo kirjoitti vaikuttavan romaanin ihmisistä Lapin sodan jaloissa.
- Kirjassa Kelujärvestä tuli Korvasjärvi.

Liisa Kuittinen

● Tämä on minun kotirantani. Niin sanoo **Minna Rytisalo** ”Mustikkapuljussaan”, entisessä mummolassaan, Sodankylän Kelujärvellä. Näissä maisemissa Rytisalo vietti lapsuutensa ja varttui aikuiseksi. Näissä maisemissa hän myös oppi lukemaan, kiinnostui kirjallisuudesta ja luki läpi kirjastoauton tarjonnan. Rytisalo perheineen asui aivan mummolan naapurissa. – Tämä on maisema, joka *Lempiin* tuli. *Lempi* on äidinkielenopettajana työskentelevän Rytisalon esikoiskirja, jonka Gummerus julkaisee heinäkuun viimeisellä viikolla. Se on vaikuttava tarina ihmiskohdaloista Lapin sodan pyörteissä. Kolmen henkilöahmon näkökulmasta kerrottu tarina on kuvitteellinen, mutta fiktiiviset ta-

pahtumat sijoituivat olemassaoleviin paikkoihin.

Kirjassa Kelujärvestä on tullut Korvasjärvi ja Mustikkapuljusta Pursuoja. Muut paikannimet ovat oikeita.

–Lähdin Sodankylästä jo kauan sitten, mutta tämä maisema jäi minuun, Kuusamossa nykyisin asuva Rytisalo sanoo.

KUN Minna Rytisalo tutustui mieheensä Jyväskylässä asuessaan vuonna 1996, hän kertoi ensitreffeillä haaveestaan: jonain päivänä hän kirjoittaisi kirjan. Haave kuitenkin painautui unohduksiin, eikä Rytisalo muistanut sitä, ennen kuin isä muutama vuosi sitten tiedusteli häneltä, milloin hän oikein aikoi ryhtyä hommiin.

Kun sitten syksyllä 2014 eräs ystävä kyseli Rytisaloilta samaa, Rytisalo alkoi toden teolla aja-

Tein kirjaa itselleni, Rytisalo sanoo.

tella asiaa. Idean kirjan henkilöahmoista hän sai valvoessaan vävää 2015 ylioppilaskirjoituksia.

–Valvontatilanne on tuskallinen. Istut vain paikoillasi. Siinä ”ei mitään tekemistä”-tilassa rupesin miettimään hahmoja, Rytisalo kertoo.

–Varsinaisen kirjoittamisen aloitin toukokuussa 2015.

LOPULTA tekstiä syntyi nopeasti. Rytisalo kirjoitti kirjansa ensimmäisen version viime kesänä.

–Olen nopea ihminen kaikessa, mitä teen, Rytisalo selittää tahtia.

Kirjansa ensimmäisen version Rytisalo antoi kirja-alalla työskentelevälle ystävänsä luettavaksi. Ystävän kommenttien pohjalta hän muokkasi toisen version. Sitä hän kirjoitti syyslomalta Kelujärven Mustikkapuljussa. Palaset loksahtelivat paikoilleen.

–Yhtenä iltapäivänä olin täällä yksinäni ja pääsin mahtavaan flow-tilaan. Tein kirjaa kuin palapeliä, Rytisalo kertoo.

KUKA?

Minna Rytisalo

- **Syntyi** vuonna 1974 Sodankylässä.
- **Kirjoitti** ylioppilaaksi Sodankylän lukiosta vuonna 1993.
- **Opiskeli** Jyväskylän yliopistossa. Pääaine oli suomen kieli.
- **Asuu** Kuusamossa miehensä ja 7-vuotiaan poikansa kanssa.
- **Työskentelee** Kuusamon lukion äidinkielen lehtorina.
- **Lukee** vuodessa 80–100 kirjaa ja suosii kotimaista kirjallisuutta. Piti aiemmin kirjablogia, mutta lopetti sen.
- **Kirjoittanut** kolumneja ja kirjallisuuteen liittyviä tekstejä.
- **Varsinaista** kirjoittajakoulutusta Rytisalolla ei ole. Lukeminen on ollut hänen tärkein kirjoittajakoulu.
- **Kirjailijaesikuvia:** Antti Hyry, Olli Jalonen, Monika Fagerholm ja Markku Pääskynen.
- **Gummerus** julkaisee Minna Rytisalon Lempi-teoksen heinäkuun viimeisellä viikolla.

”Lähdin leikkimään, millaista olisi muka kirjoittaa muka oikea kirja.”

”Yhtenä iltapäivänä olin täällä yksinäni ja pääsin mahtavaan flow-tilaan. Tein kirjaa kuin palapeliä.”

MARTTI Isomettä: Näkymä Rovaniemeltä.

Kulkijan kokemuksia pitkältä matkalta

NÄYTTELY

Polun varrelta – kuvataide-seura Palas 50 vuotta Korundissa 11.9. saakka. Lapinkävijäntie 4, Rovaniemi. Avoinna ti, ke, pe–su klo 11–18, to 11–20. Torstaisin maksuton sisäänpääsy.

● Palaksen näyttely Korundissa nostaa esiin kaksi taitelijaa, joiden teoksia ei joka päivä tule vastaan.

Rovaniemeläinen **Martti Isomettä** (1938–2003) toimi aikoinaan Palaksen puheenjohtajana. Hän oli myös useita vuosia Pohjolan Sanomien ja Lapin Kansan kuvataidearvostelijaa. Maalarina Isomettä oli kokeileva ja omapäinen. Yksi hänen suosikkiaihteitaan oli väljästi konstruktivistinen kaupunkinäkö.

Isomettän maalauksiin on tallentunut sekä mennyt että muuttuvaa Rovaniemeä. Rakennukset ovat eläviä ja kylpevät lämpimässä valossa. Figuraatiiviset hahmot eivät oikein asetu kuvaan, mutta pus-kutraktori talon edessä uinuu nukkuvan leijonan unta.

Kulttuurisivistyksen alkuläheteillä Kreikassa Isomettä innostui 1990-luvun alussa ruukuista. Ne symboloivat pysyvää kulttuurillista arvoa. Ruukuista kehittyi useita sarjoja.

PENTTI TULLA (1937–1988) oli matemaattisesti lahjakas per-soona. Hän tuli yleisön tie-

toon postimerkkejä mukailevilla maalauksillaan. Sitten hän siirtyi kineettiseen taiteen, suurten pistemaalausten pariin. Kemijärvellä asuneen Tullan pysyväksi teemaksi muodostui optikkojen näkötestitaulusta tuttu E-kirjain. Teema kritisoi ja analysoi tapaamme nähdä asioita ja tarkastella taidetta.

Näyttelyssä nähtävä dynaaminen maisema on poikkeavaa Tullaa. Lapin aiheesta tullaan rinnettä alas niin että tukka hulmuu.

Ilta Sorron teoksessa *Yli Kaunispuun* voi aistia vaelluskokemuksen raikkautta. Monipuolisella Sorrolla oli Palaksen syntymisessä vahva roolinsa.

Ilkeämielinen voisi väittää näkevänsä **Eino Nikulan** ja **Otto Suutarin** teoksissa Särestö-

niemen vaikutteita.

RICHARD KAUTTO

EINARI JUNTILA: Kallio.